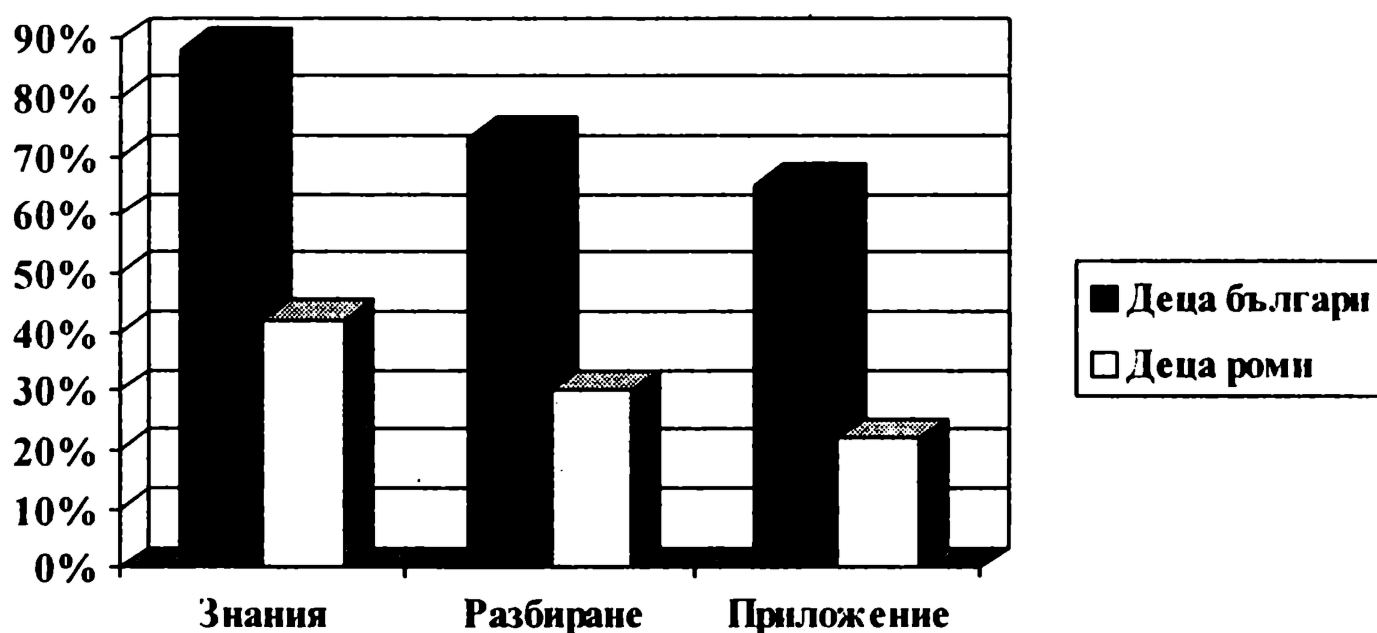

Фигура 3. Индекс на трудност на категориите – IV клас

Таблица на средния резултат по категории

Категории	Деца ромни	Деца българи
Знание	54%	88%
Разбиране	36%	73%
Приложение	25%	65%

Усреднените данни по категории (табл. 4) и класове (диаг. 1,2,3) потвърдиха още веднъж оптималната трудност на теста и насочиха към **обобщението**, че в сравнение с децата от български произход децата ромни трудно се справят с усвояването на предвидения учебен материал по български език за II, III и IV клас.

Анализът на резултатите от проведеното изследване е основание за формулирането на някои изводи и препоръки за обучението по български език на децата от ромски произход:

1. Показаните високи резултати в I клас обосновават становището, че децата ромни (в случаите, когато посещават подготвителен клас или предучилищна група) имат необходимата готовност за ограмотяване. Ето защо ранното институционализирано обучение и възпитание на тези деца е приоритетна задача. В училищни условия децата билингви много по-бързо и успешно усвояват официалния български език.

2. Показаните ниски резултати във II, III и IV клас доказват, че подготовката за ограмотяване и ограмотителният период в I клас не са достатъчни за формирането у децата ромни на трайни езикови компетентности. Предвиденият за изучаване учебен материал се оказва труден за усвояване от тях, което означава, че е необходимо да се предложат алтернативни варианти за обучението на тези деца.